

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 788/2 Prot.

Tiranë, më 03.06.2025

V E N D I M

Nr. 141, Datë 03.06.2025

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi¹, bazuar në nenin 32, pika 1, gërma “a”, të ligjit nr.10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar², mori në shqyrtim ankesën nr. 13, datë 17.01.2025, të paraqitur nga Z.A.P , kundër Bashkisë Peqin dhe Institucionit të Arkivave të Shtetit Elbasan, në të cilën pretendohet diskriminim për shkak të “etnisë”, “bindjes filozofike”, “gjendjes arsimore”, “gjendjes shëndetësore” dhe “aftësisë së kufizuar”.

Në përfundim të shqyrtimit paraprak të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Bazuar në ankesën e paraqitur pranë Komisionerit, ankuesi A.P parashtroi se, në vitin 1995 ka qenë anëtar i Këshillit të Rregullimit të Territorit të Këshillit të rrethit Peqin. Për këtë arsye i ka kërkuar Bashkisë Peqin një kopje të njëzuar me origjinalin, por ka marrë dy përgjigje të gabuara nga dy institucione për një dokument të vitit 1995.

Ankuesi parashtroi se është inxhinier i vitit 1992, i diplomuar, i përket pakicës kombëtare greke dhe është me aftësi të kufizuara.

Ankuesi pretendon se është viktimë e diskriminimit për shkaqet e pretenduara prej tij dhe kërkon nga Komisioneri marrjen e masave që t'i kthehet një kopje e vendimit të Këshillit të Rrethit për vitin 1995, për përbërjen e Këshillit të Rregullimit të Territorit Peqin.

II. Procedura e ndjekur nga Komisioneri për shqyrtimin e ankesës.

¹ Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën Komisioneri.

² Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën LMD.

Bazuar në parashtrimet dhe aktet e vendosura në dispozicion nga ankuesi, rezulton se, z. P. , i është drejtuar fillimisht Bashkisë Peqin, me një kërkesë për t'i vënë në dispozicion vendimin e Këshillit të Rrethit Peqin të vitit 1995. Me shkresën nr.1890/1 prot., datë 04.10.2024, Bashkia Peqin i ka kthyer përgjigje ankuesit, duke e informuar se dokumentet janë dorëzuar pranë Arkivit Qendror Shtetëror Elbasan.

Në vijim, rezulton se ankuesi i është drejtuar Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave. Me shkresën nr.10769/1 prot., datë 08.11.2024, me lëndë “*Përgjigje letrës për të dhënat biografike*”, Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave ka informuar ankuesin se, sipas regjistrit të hyrjes së fondeve të Arkivit Shtetëror Vendor Elbasan, nuk disponojnë dokumentacion të Këshillit të Rrethit Peqin, duke i sugjeruar ankuesit që për të dhënat e kërkuara mund t'i drejtohet Nënprefekturës Peqin.

Ankuesi ka paraqitur pranë Komisionerit, ankesën 13 regj., datë 17.01.2025 kundër Bashkisë Peqin dhe Institucionit të Arkivave të Shtetit Elbasan, duke kërkuar që t'i kthehet një kopje e vendimit të Këshillit të Rrethit të vitit 1995 për përbërjen e Këshillit të Rregullimit të Territorit Peqin. Referuar formularit të ankesës, ankuesi ka identifikuar disa shkaqe për të cilat pretendon se është diskriminuar dhe konkretisht: *etnia, bindja filozofike, gjendja arsimore, gjendja shëndetësore dhe aftësia e kufizuar*.

- Në kuadër të shqyrtimit paraprak, Komisioneri konstatoi se, ankesa kishte mangësi të anës formale, në lidhje me provueshmërinë e shkaqeve të pretenduara të diskriminimit dhe se si këto shkaqe kanë shërbyer si bazë për trajtimin e padrejtë dhe të disfavorshëm të cilit ankuesi pretendon i është nënshtruar nga ana e subjekteve kundër të cilëve ka paraqitur ankesën.

Me shkresën nr.101/3 prot., datë 27.01.2025, Komisioneri iu drejtua palës ankuese me një kërkesë për plotësimin e ankesës, brenda një afati prej 5 (pesë) ditë.

Rezulton se ankuesi ka marrë dijeni lidhur me kërkesën për plotësimin e ankesës në datën 28.01.2025, fakt ky që rezulton i provuar sipas lajmërim marrjes së shërbimit postar, por nuk depozitoi pranë Komisionerit aktet dhe informacion e kërkuar.

- Në përfundim të shqyrtimit të ankesës dhe bazuar në nenin 33, pika 4, germa “b” të ligjit nr. 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar, ku parashikohet se: “4. Ankesa nuk pranohet nëse:b) është e P. jtueshme me dispozitat e këtij ligji;”. Komisioneri vlerëson se ankesa nuk duhet të pranohet pasi është e P. jtueshme me dispozitat e këtij ligji, bazuar në arsyetimin vijues:

Parimi i barazisë para ligjit dhe i mosdiskriminimit, sanksionohet nga Kushtetuta në nenin 18, si një parim i përgjithshëm që përshkon të gjitha të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, prandaj ai duhet të gjejë shprehjen e tij në të gjithë legjislacionin shqiptar si dhe të zbatohet nga të gjithë, si nga institucionet edhe nga individët.

Barazia në ligj dhe para ligjit nuk do të thotë që të ketë zgjidhje të njëjllota për individë ose kategori personash që janë në kushte objektivisht të ndryshme. Ky parim presupozon barazinë e individëve që janë në kushte të barabarta dhe vetëm në raste përjashtimore dhe për shkaqe të arsyeshme e objektive mund të përliqjet trajtimi i ndryshëm i kategorive të caktuara që përfitojnë nga kjo e drejtë (*Vendimet nr. nr. 31 datë 04.10.2021, nr. 27, datë 29.06.2021; nr. 20, datë 20.04.2021; nr. 10, datë 29.02.2016; nr. 48, datë 15.11.2013 të Gjykatës Kushtetuese*).

Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, duke sanksionuar parimin e barazisë para ligjit, nuk i ka dhënë atij kuptimin e një të drejte absolute, sepse ajo ka përcaktuar njëkohësisht edhe kushtet e kufizimit në ushtrimin e kësaj të drejte. Paragrafi i tretë i nenit 18 të Kushtetutës pranon kufizimet e të drejtës për barazi me përmbushjen e disa kushteve të posaçme, pikërisht të përliqjes së arsyeshme dhe objektive. (*Vendimi nr. 19, datë 09.07.2009 i Gjykatës Kushtetuese*). Ky parim kërkon që të gjitha subjektet të trajtohen në mënyrë të njëjtë, por nuk formulon ndalime që të mund të bëhen trajtime të diferencuara kur individët e grupet nuk ndodhen në kushte të njëjta a të ngjashme, apo kur ka justifikim të arsyeshëm e objektiv, duke vendosur një raport të arsyeshëm dhe përpjesëtimor midis mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të arrihet. (*Vendimet nr. 18, datë 29.07.2008 dhe nr.19, datë 09.07.2019 të Gjykatës Kushtetuese*).

Neni 14 i Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut (KEDNJ), ndalon diskriminimin në gëzimin e të drejtave dhe lirive të përcaktuara në të, ndërkohë që Protokolli 12-të i KEDNJ-së, i cili është ratifikuar nga Shqipëria, ndalon diskriminimin në lidhje me “*gëzimin e çdo të drejte të parashtruar nga ligji*” dhe kështu ofron mbrojtje më të madhe se sa neni 14, i cili lidhet vetëm me të drejtat e garantuara nga KEDNJ-ja.

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), në mënyrë të vazhdueshme ka interpretuar se trajtimi i diferencuar është diskriminues nëse ai nuk bazohet në ndonjë justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, domethënë, nëse trajtimi i diferencuar nuk ndjek një qëllim legjitim ose nëse nuk ekziston një marrëdhënie e arsyeshme të proporcionalitetit ndërmjet mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të realizohet³.

Sipas GJEDNJ-së, e drejta për të mos u diskriminuar e garantuar nga KEDNJ, gjithashtu çenohet kur pa një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm shtetet dështojnë që të trajtojnë ndryshe personat situata e të cilëve është objektivisht e ndryshme⁴. Referuar jurisprudencës së GJEDNJ-së, diskriminimi i drejtpërdrejtë, edhe pse neni 14 i KEDNJ-së nuk jep një përkufizim të tij, konsiderohet si “*dallim në trajtim i personave në situata të njëjta ose të ngjashme*” dhe “*bazuar në një karakteristikë ose “status” të dallueshëm*”⁵

³ Shih: *Molla kundër Greqisë*, Vendim i Dhomës së Madhe, 2018, prg. 135; *Fábián kundër Hungarisë*, Vendim i Dhomës së Madhe 2017, prg. 113; *Abdulaziz, Cabales dhe Balkandali kundër Mbretërisë së Bashkuar*, 1985, prg.72.

⁴ Shih: *Çështja Thlimmenos kundër Greqisë* [GC], nr. 34369/97, prg. 44, GJEDNJ 2000-IV; *Çështja J.D dhe A kundër Mbretërisë së Bashkuar*, nr.32949/17 dhe 34614/17, prg. 84, 24.10. 2019.

⁵ Shih: *Biao kundër Danimarkës*, *Dhoma e Madhe*, datë 14.05.2016, § 89, *Carson dhe të Tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, *Dhoma e Madhe* 2010, datë 16.03.2010, prg. 61.

Ligji Nr. 10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me një listë jo shteruese shkaqesh, duke parashikuar në mënyrë të ndrejtëpërdrejtë mbrojtjen nga diskriminimi për shkaqet e pretenduara nga ankuesi, duke sanksionuar në nenin 1, të tij se: *“Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”*

Bazuar në nenin 3, pika 1, të Ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar (LMD), diskriminimi përcaktohet si : *“çdo dallim, përjashtim, kufizim apo preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim apo pasojë pengesën apo bërjen e pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët, të të drejtave e lirive themelore të njohura me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, me aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe me ligjet në fuqi.”*

Sipas LMD, diskriminimi mund të shfaqet në disa forma, ndër të cilat, në formën e “Diskriminimit i drejtpërdrejtë”, e cila është ajo formë diskriminimi që ndodh kur një person ose grup personash trajtohen në mënyrë më pak të favorshme sesa një person tjetër, ose një grup tjetër personash në një situatë të njëjtë a të ngjashme, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji (neni 3/2) ose në formën e “Diskriminimit të tërthortë” e cila është ajo formë diskriminimi që ndodh kur një dispozitë, kriter ose praktikë, e paanshme në dukje, do ta vinte një person ose grup personash në kushte më pak të favorshme për shkaqet e parashtruara në nenin 1 të këtij ligji në raport me një tjetër person ose grup personash, kur ajo dispozitë, kriter a praktikë nuk justifikohet objektivisht nga një synim i ligjshëm, ose kur mjetet e arritjes së këtij synimi ose nuk janë të përshtatshme, ose nuk janë të domosdoshme dhe në përpjesëtim të drejtë me gjendjen që e ka shkaktuar atë (neni 3/7).

Ndërkohë, sipas nenit 6, të LMD, trajtimi i ndryshëm është i përligjur dhe ndalimi i diskriminimit i përshkruar nga ky ligj nuk zbatohet në raste kur ka një qëllim objektivisht të justifikueshëm dhe të përligjur në bazë të Kushtetutës, të marrëveshjeve apo akteve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë dhe legjislacioni në fuqi.

Në thelb të diskriminimit, është trajtimi i diferencuar dhe më pak i favorshëm, i shfaqur qoftë në formën e dallimit, kufizimit, përjashtimit ose preferencës dhe që ka për bazë një nga shkaqet e mbrojtura nga ligji. Pra, jo çdo diferencë në trajtim apo trajtim më pak i favorshëm gëzon mbrojtje nga ligji. Mbrojtja nga diskriminimi sipas ligjit garantohet vetëm për ato diferenca në trajtim apo trajtime më pak të favorshme që kanë për bazë një nga shkaqet e mbrojtura. Në mungesë të një shkakut të mbrojtur, jo çdo diferencë në trajtim apo trajtim i pafavorshëm konsiderohet diskriminim sipas ligjit. Gjithashtu, jo çdo diferencë në trajtim është diskriminim, por vetëm ato që nuk kanë

një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm. Pra, nëse për diferencën në trajtim konstatohet se ka një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, atëherë trajtimi ndryshe është i përligjur dhe nuk është i ndaluar nga ligji.

Si rregull, në lidhje me shkakun e pretenduar të diskriminimit, pala ankuese duhet të provojë *në radhë të parë* se, shkakun e pretenduar është një shkak që gëzon mbrojtje sipas ligjit, dhe *në radhë të dytë* duhet të provojë ekzistencën e tij. E njëjta qasje gjen zbatim edhe kur pretendohet se diskriminimi ka ndodhur për më shumë se një shkak. Megjithatë, vetëm identifikimi i një ose më shumë shkaqeve, të cilat mbrohen në mënyrë të shprehur nga ligji, nuk është e mjaftueshme për të ngritur një pretendim për diskriminim. Personi i cili pretendon se është diskriminuar për një ose më shumë se një, nga shkaqet e mbrojtura, duhet të parashtrojë fakte nga të cilat mund të prezumohet se ka një diferencë në trajtim dhe se kjo diferencë në trajtim pretendohet se ka si bazë shkakun ose shkaqet e mbrojtur/a.

Në lidhje me ekzistencën e shkaqeve të mbrojtura të pretenduara nga ankuesi, Komisioneri konstaton se, “etnia”, “bindja filozofike”, “gjendja shëndetësore”, “gjendja arsimore” dhe “aftësia e kufizuar”, janë shkaqe që gëzojnë mbrojtje nga neni 1, i LMD.

Në lidhje me provueshmërinë e tyre, Komisioneri konstaton se ankuesi nuk arriti të provojë ekzistencën e këtyre shkaqeve, pra faktin se ankuesi i mbart këto shkaqe. Ankuesi nuk depozitoi pranë Komisionerit asnjë provë për të provuar shkaqet e pretenduara nga ana e tij si diskriminuese.

Duke mbajtur në konsideratë standardet dhe parashikimet e mësipërme ligjore, Komisioneri vlerëson se, pavarësisht se ankuesi ka identifikuar në formularin e ankesës shkaqet e sipërcituara të cilat ankuesi nuk arriti ti provojë, Komisioneri konstaton se, pretendimet e paraqitura nga ankuesi nuk kanë të bëjnë me diferencë në trajtim ose dështim nga ana e subjekteve kundër të cilëve ka paraqitur ankesën, për të trajtuar ndryshe rastin e tij, për shkaqet e pretenduara.

Ankuesi nuk parashtroi fakte apo rrethana nga të cilat të mund të prezumohet se sjellja e subjekteve kundër të cilave ka paraqitur ankesën, bazohet apo ka si shkak, etninë, bindjen filozofike, gjendjen shëndetësore, gjendjen arsimore dhe aftësinë e kufizuar, të cilat ankuesi i pretendon si shkaqe diskriminuese. Ankuesi ka parashtuar problematikën në lidhje me mospajisjen me dokumentin e kërkuar prej tij dhe ka identifikuar (formalisht dhe pa asnjë provë dhe shpjegim) në formularin e ankesës si shkaqet e pretenduara të diskriminimit : “etnia”, “bindja filozofike”, “gjendja shëndetësore”, “gjendja arsimore” dhe “aftësia e kufizuar”, por nuk ofron asnjë shpjegim se si trajtimi i padrejtë të cilit pretendon se i është nënshtruar ka lidhje/ndërveprim me shkaqet e pretenduara të diskriminimit.

Bazuar në përkufizimin që ligji i bën diskriminimit, jo çdo sjellje e kundërshtuar për paligjshmëri, është një sjellje diskriminuese. Një sjellje diskriminuese në çdo rast është një sjellje e paligjshme, por jo çdo sjellje e paligjshme konsiderohet diskriminuese.

Në këto kushte, Komisioneri vlerëson se, nuk hyn në kompetencën e këtij institucioni, shqyrtimi i pretendimeve që ankuesi ka ngritur kundër Bashkisë Peqin dhe Institucionit të Arkivave të Shtetit Elbasan, për mos pajisjen me kopjen e dokumentit të kërkuar prej tij, për sa kohë që ato nuk mund të konsiderohen pretendime për diskriminim, sipas parashikimeve të ligjit nr.10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar.

Në përfundim të shqyrtimit paraprak të ankesës, bazuar në nenin 33, pika 4, gërma “b”, të ligjit nr.10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri arrin në përfundimin se, ankesa e paraqitur nga ankuesi A.P kundër Bashkisë Peqin dhe Institucionit të Arkivave të Shtetit Elbasan, nuk mund të pranohet, pasi nuk përmbush kriteret ligjore dhe për rrjedhojë nuk mund t’i nënshtrohet procedurave të mëtejshme të parashikuara në ligj për shqyrtimin e saj.

PËR KËTO ARSYE :

Bazuar në nenin 32/1/a , nenin 33, pika 4, gërma “b” të ligjit nr.10 221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I :

1. Mospranimin e ankesës Nr. 13 regj., datë 17.01.2025, të paraqitur nga z. A.P , pasi nuk përmbush kriteret e përcaktuara nga ligji nr.10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar dhe për rrjedhojë nuk mund t’i nënshtrohet procedurave të mëtejshme të parashikuara në ligj për shqyrtimin e saj.
2. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijeni.

KOMISIONERI

Robert GAJDA

Shkaku: Etnia, bindje filozofike, gjendje arsimore, gjendje shëndetësore, aftësia e kufizuar

Fusha: Të mira dhe shërbime

Lloji i vendimit: Mospranim